

Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Katarzyna Nowakowska – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Bielawska-Jutrzenka – Zastępca Dyrektora Departamentu Pomocy Społecznej tel. 538 117 280, e-mail: sekretariat.dps@mrpips.gov.pl	Data sporządzenia 28.11.2025 Źródło: Upoważnienie ustawowe art. 107 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302) Nr w wykazie prac: 80
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 8 kwietnia 2021 r. (Dz. U. poz. 893 oraz z 2024 r. poz. 1391), został opracowany w związku z koniecznością dostosowania przepisów do obowiązujących regulacji zawartych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jak również innych ustaw, takich jak ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 i 1228).

Projekt rozporządzenia jest również odpowiedzią na zalecenia i rekomendacje w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa małoletnich doznających przemocy domowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowane przepisy wprowadzają rozróżnienie na osoby „ubezwłasnowolnione całkowicie” i osoby „ubezwłasnowolnione częściowo” - § 1 pkt 1 projektu. Rozróżnienie pomiędzy ubezwłasnowolnieniem całkowitym a częściowym wynika z potrzeby dostosowania zakresu ochrony prawnej osoby do stopnia jej niezdolności do samodzielnego podejmowania decyzji.

Projekt rozporządzenia zawiera również zmiany wynikające z obecnego brzmienia przepisu art. 107 ust. 1a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - § 1 pkt 2 projektu. Zgodnie z treścią przepisu art. 107 ust. 1 rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się również na podstawie:

- 1) art. 23 ust. 4aa ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych u osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących okoliczności związanej z niepodejmowaniem lub rezygnacją z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz sprawowaniem faktycznej opieki nad osobą, na którą ubiega się lub pobiera świadczenie pielęgnacyjne;
- 2) art. 23 ust. 4e i 4f ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych u osoby ubiegającej się o specjalny zasiłek opiekuńczy lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełniania warunku niepodejmowania lub rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz sprawowania faktycznej opieki nad osobą, na którą ubiega się lub pobiera specjalny zasiłek opiekuńczy;
- 3) art. 15 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci u osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, wydatkowania świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego;
- 4) art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 5) (uchylony)
- 6) art. 42 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - „Aktywny rodzic” u osoby ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem.

Proponowana zmiana przewiduje wskazanie, w § 7 ust. 3, iż w przypadku przeprowadzania wywiadu w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 107 ust. 1a ustawy, wywiad przeprowadza się z osobą deklarującą sprawowanie faktycznej opieki nad osobą, na którą ubiega się lub pobiera świadczenie, w miejscu sprawowania tej opieki, w obecności osoby, nad którą jest sprawowana faktyczna opieka. Tym samym rodzinny wywiad środowiskowy może zostać przeprowadzony na okoliczność uprawnienia do świadczeń wymienionych w przepisie art. 107 ust. 1a we wszystkich jego punktach, a nie jedynie wskazanych w punkcie 1 i 2 jak to było dotychczas.

Projekt rozporządzenia przewiduje zmiany w załączniku nr 1 do rozporządzenia - Kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego, polegające na:

- dostosowaniu nomenklatury do przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej - zmiana wyrazów „przemocy w rodzinie” na wyrazy „przemoc domowa” – co jest również zgodne z treścią przepisów art. 7 pkt 7 oraz art. 47 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Część I lit. C (punkt 3, 4), lit I (punkt 7), Część IV (aktualizacja wywiadu), lit. A. pkt 12;
- zmianie wyrazów „mieszkań chronionych” na wyrazy „mieszkań treningowych” i „mieszkań wspomaganych”, zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Część I lit. C (punkt 1), lit. F (punkt 1), Część VI, lit D (punkt1) kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- dodaniu do kwestionariusza przypisu stanowiącego, że kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego dotyczy także osób ubiegających się lub pobierających świadczenia, o których mowa w art. 107 ust. 1a ustawy z dnia 2004 r. o pomocy społecznej – Część I, kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- dodaniu do form opieki z jakich korzystała osoba usamodzielniana „okręgowych ośrodków wychowawczych”, wynikających z regulacji zawartych w obowiązujących przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich – Część I lit. C (punkt 8), Część V lit. A (punkt 8) kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- uregulowaniu kwestii dotyczących zwiększenia bezpieczeństwa małoletnich zagrożonych lub doznających przemocy domowej. Działający przy Ministrze Sprawiedliwości Zespół ds. Analizy Zdarzeń opracował pierwszy raport dotyczący analizy zdarzenia, na skutek którego małoletni poniósł śmierć. Raport ten zawiera rekomendacje do zmian legislacyjnych, dzięki czemu zwiększone ma zostać bezpieczeństwo małoletnich, które dotyczą aktów prawnych właściwych między innymi dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z rekomendacją Zespół zobowiązał Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do zmiany w rozporządzeniu w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego polegającej na rozszerzeniu diagnozy o sytuację dziecka, badanie przez pracowników socjalnych stanu jego bezpieczeństwa i opis powyższego w rodzinnym wywiadzie środowiskowym. Dlatego też w projektowanym akcie wykonawczym do ustawy zaproponowano zmiany w załączniku nr 1 do projektu rozporządzenia (część I lit. C. „Analiza warunków bytowych osoby lub rodziny pkt 4 i 5), które pozwolą na dokonanie szczegółowej diagnozy sytuacji małoletniego i zbadanie jego stanu bezpieczeństwa w rodzinie. Ponadto projektuje się wprowadzenie analogicznych zmian w części IV kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego (Aktualizacja wywiadu).

W projektowanych zmianach przepisów przewidziano również zmiany porządkujące i doprecyzowujące w treści załącznika nr 4 stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego rozporządzenia stanowiącego wzór legitymacji pracownika socjalnego. W ramach dostosowania do obowiązującego brzmienia przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

- zmieniono wyrazy „przemocy w rodzinie” na wyrazy „przemocą domową”;
- zaktualizowano przepisy odnoszące się do uprawnień pracownika socjalnego wynikających z art. 121 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej stanowiących, iż pracownik socjalny korzysta z prawa pierwszeństwa przy wykonywaniu swoich zadań w urzędach, instytucjach, podmiotach wykonujących działalność leczniczą i innych placówkach;
- zaktualizowano przypis odnoszący się do art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak danych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gminy	2 479 gmin 2497 OPS	Dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) wg stanu na 1 stycznia 2025 r.	Wprowadzenie rozwiązań podnoszących efektywność systemu ochrony małoletnich przed przemocą domową.
Ośrodki pomocy społecznej	2497	Sprawozdanie MRiPS-06 za 2024 r.	Zapewnienie bezpieczeństwa małoletnich zagrożonych lub doznających przemocy domowej oraz zoptymalizowanie działań systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Centra usług społecznych	130	Dane z regionalnych ośrodków polityki społecznej (ROPS)	Zapewnienie bezpieczeństwa małoletnich zagrożonych lub doznających przemocy domowej oraz zoptymalizowanie działań systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
Pracownicy socjalni	17 672	Sprawozdanie MRiPS-06 za 2024 r.	Zapewnienie bezpieczeństwa małoletnich zagrożonych lub doznających przemocy domowej oraz zoptymalizowanie działań systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
Małoletni doznający przemocy domowej objęci działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	47 674	Sprawozdanie z realizacji „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za kres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.”	Wprowadzenie rozwiązań podnoszących efektywność systemu ochrony małoletnich przed przemocą domową
Liczba małoletnich, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej)	1 172	Sprawozdanie z realizacji „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za kres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.”	Wprowadzenie rozwiązań podnoszących efektywność systemu ochrony małoletnich przed przemocą domową.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa, Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt rozporządzenia został przesłany do Rady Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia został przedłożony do zaopiniowania w trybie:

- 1) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440) następującym podmiotom:
 - a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) NSZZ „Solidarność”,
 - c) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) następującym podmiotom:
 - a) Konfederacji „Lewiatan”,
 - b) Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
 - c) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
 - d) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,
 - f) Federacji Przedsiębiorców Polskich,
 - g) Polskiemu Towarzystwu Gospodarcemu.

Projekt rozporządzenia został skierowany do konsultacji publicznych, zaś podmioty konsultujące będą miały 10 dni na zgłoszenie uwag. Wyniki konsultacji publicznych zostaną ujęte w raporcie z konsultacji. W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie przedłożony:

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;

4)	Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną;
5)	Polskiemu Forum Osób Niepełnosprawnych;
6)	Małopolskiemu Forum Pomocy Społecznej;
7)	Dolnośląskiemu Forum Pomocy Społecznej;
8)	Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
9)	Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
10)	Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
11)	Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
12)	Stowarzyszeniu Pracy Socjalnej Auxilio Venire;
13)	Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia;
14)	Konwentowi Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej Województwa Lubuskiego;
15)	Wspólnocie Roboczej Związków Organizacji Socjalnych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

Źródła finansowania	Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	(dodaj/usuń)	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy						

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Pozytywny wpływ na sytuację małoletnich zagrożonych i doznających przemocy domowej, poprzez zwiększenie ich bezpieczeństwa .
	(dodaj/usuń)	Nie dotyczy
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Nie dotyczy
	(dodaj/usuń)	Nie dotyczy
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe ☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ☐ informatyzacja ☐ zdrowie		
Omówienie wpływu	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przewiduje się, że projekt rozporządzenia wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ze względu na przedmiot regulacji nie jest planowana ewaluacja efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		